

انگل شناسی پزشکی جلد ۲: کرم شناسی (مرور سریع)

قابل استناد همکاران و دانشجویان انگل شناسی، پزشکی،
علوم دامپزشکی، میکروبیولوژی، پرستاری و مامایی و ...

تألیف:

دکتر عباسعلی اکندریان

دانشیار انگل شناسی دانشگاه علوم پزشکی صفه مان

انتشارات مانی

۱۳۹۸

سرشناسه	:	اسکندریان، عباسعلی، ۱۳۳۹-
عنوان و نام پدید آورنده	:	انگل شناسی پزشکی / عباسعلی اسکندریان
مشخصات نشر	:	اصفهان: انتشارات مانی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	ج: مصور.
شابک	:	ج: ۱۱-152-184-600-978، ج: ۲، 5-167-184-600-978
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
مندرجات	:	ج ۱. تک یاخته شناسی - ج ۲. کرم شناسی
موضوع	:	انگل شناسی پزشکی
موضوع	:	Medical Parasitology
رده بنری کنگره	:	۱۳۹۷ الف ۵ الف/۱۱۹ RC
رده بنده دبیری	:	۶۱۶/۹۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۴۴۴۹۳۲

اصفهان، خیابان هزار جریب، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
 دانشکده پزشکی، گروه انگل شناسی و قارچ شناسی، دکتر عباسعلی اسکندریان
 ت: ۰۳۱۳۷۹۲۹۱۱۸

Email: aeskandarian@manipub.com

اصفهان:
 صندوق پستی: ۳۹۶-۸۱۶۴۵
 تلفن: ۰۳۱-۳۶۶۲۸۵۹۰
 manipub@yahoo.com

نام کتاب:	انگل شناسی پزشکی
تألیف:	دکتر عباسعلی اسکندریان
ناشر:	انتشارات مانی
نوبت چاپ:	اول / ۱۳۹۸
تیراژ:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۴۰،۰۰۰ تومان
شابک:	ج: ۱۱-152-184-600-978، ج: ۲، 5-167-184-600-978

فهرست مطالب

فصل ۱ تعاریف، اصطلاحات و کلیات انگل شناسی

۲۵	تعاریف و اصطلاحات
۲۵	انگل شناسی (parasitology)
۲۵	انگل (parasite)
۲۶	انواع انگل ها
۲۹	رده بندی انگل ها
۳۰	نامگذار علمی انگل ها
۳۰	فیزیولوژی و آناتومی انگل ها
۳۰	اهمیت بیماری های انگلی
۳۲	راه های ورود انگل ها به بدن میزبان
۳۲	راه های خروج انگل ها از بدن
۳۲	پیشگیری و کنترل بیماری های انگلی
۳۳	منابع فصل اول

فصل ۲ نماتودهای انسانی (کرم های گرد)

۳۷	مقدمه ای بر کرم شناسی پزشکی
۳۸	نماتودها The Nematods
۳۹	ساختار بدن نماتودها
۴۰	رده بندی نماتودها
۴۱	چرخه زندگی نماتودها
۴۲	اسکاریس انسان <i>Ascaris lumbricoides</i>
۴۴	سیر تکاملی
۴۶	بیماری زایی
۴۷	تشخیص
۴۷	درمان
۴۷	اپیدمیولوژی
۴۸	پیشگیری

۴۸	کرمک <i>Enterobius vermicularis</i>
۴۸	مرفولوژی
۵۱	سیر تکاملی
۵۲	بیماری زایی
۵۲	اپیدمیولوژی
۵۳	تشخیص
۵۳	درمان
۵۳	کنترل و پیشگیری
۵۳	Suborder Trichurata زیر راسته تریکوراتا
۵۳	مرفولوژی
۵۴	کرم شلاق <i>Trichuris trichiura</i>
۵۶	سیر تکاملی
۵۷	تشخیص
۵۷	درمان
۵۷	کنترل و پیشگیری
۵۸	کاپیلاریا <i>Capillaria</i>
۵۸	کاپیلاریا فیلیپینسیس
۵۸	 <i>Capillaria philippinensis</i>
۵۸	مورفولوژی
۵۹	علائم بالینی
۵۹	تشخیص
۵۹	درمان
۵۹	کاپیلاریا هپاتیکا <i>Capillaria hepatica</i>
۶۰	علائم بالینی
۶۰	تشخیص
۶۰	درمان
۶۰	پیشگیری و کنترل
۶۰	دیوکتوفیما رنال <i>Diectophyma Renale</i>
۶۰	مرفولوژی
۶۱	سیر تکاملی

۶۱	علائم کلینیکی
۶۲	تشخیص
۶۲	درمان
۶۲	<i>Trichinella spiralis</i>
۶۳	مورفولوژی
۶۵	بیماری زایی
۶۶	پاتوزنز
۶۷	تشخیص
۶۸	کنترل و پیشگیری
۶۸	گونه های ت. کوسترونجیلوس
۷۰	سیر تکاملی
۷۰	تشخیص
۷۰	درمان
۷۱	پیشگیری
۷۱	کرم های قلابدار Hook worms
۷۱	سیر تکاملی
۷۱	مورفولوژی
۷۵	بیماریزایی
۷۶	عوامل موثر در شدت بروز آنمی
۷۶	تشخیص
۷۷	درمان
۷۷	اپیدمیولوژی
۷۸	<i>Strongyloides stercoralis</i>
۷۸	استرونجیلوئیدس استرکورالیس
۸۱	سیر تکاملی
۸۱	بیماریزایی و علائم بالینی سه مرحله وجود دارد
۸۲	تشخیص
۸۲	درمان
۸۲	اپیدمیولوژی
۸۲	کنترل پیشگیری

۸۳	 سندروم لاروهای مهاجر
۸۳	 لاروهای مهاجر احشائی (VLM)
۸۳	 توکسوکاراکانیس
۸۴	 لاروهای مهاجر پوستی
۸۵	 مبارزه و کنترل
۸۵	 نماتودهای خونی نسجی
۸۵	 کرم رشته یا کرم پیوک
۸۵	 <i>Dracunculus medinensis</i>
۸۵	 مورفولوژی
۸۷	 سیر تکامی
۸۷	 بیماری زای
۸۸	 تشخیص
۸۸	 درمان
۸۹	 کنترل و پیشگیری
۸۹	 فیلرها
۹۰	 انواع فیلرها
۹۱	 مورفولوژی مقایسه‌ای
۹۱	 سیر تکاملی
۹۳	 بیماری زایی و علایم بالینی انواع لفاتیک
۹۴	 کرم انکوسرکا ولولوس
۹۶	 لوازیس <i>Loa loa (Eye worm)</i>
۹۷	 درمان
۹۷	 پیشگیری و کنترل
۹۸	 منابع فصل دوم

فصل ۳ سستودهای انگلی انسان کرم‌های پهن نواری شکل

۱۰۱	 سستودها Cestods
۱۰۱	 مورفولوژی
۱۰۱	 دستگاه تناسلی
۱۰۲	 دستگاه ترشجی
۱۰۲	 دستگاه عصبی

۱۰۳	 دستگاه تولید مثل
۱۰۴	 بیولوژی و فیزیولوژی سستوها
۱۰۴	 سستوها
۱۰۵	 Family Taenidae
۱۰۵	 انگل های این خانواده عبارتند از:
۱۰۵	 کرم کدوی گاوی <i>Taenia saginata</i> تنیا سایناتا
۱۰۵	 مورفولوژی
۱۰۷	 سیر تکاملی
۱۰۷	 بیماری رابی
۱۰۸	 اپیدمیولوژی
۱۰۸	 تشخیص
۱۰۸	 درمان
۱۰۹	 کنترل و پیشگیری
۱۰۹	 <i>Taenia solium</i> تنیا سولیوم
۱۰۹	 مورفولوژی
۱۰۹	 سیر تکاملی
۱۱۲	 بیماری زائی
۱۱۲	 <i>Cysticercus racemosus</i>
۱۱۳	 تشخیص
۱۱۳	 درمان
۱۱۳	 اپیدمیولوژی
۱۱۴	 کنترل و پیشگیری
۱۱۴	 <i>Dipylidium caninum</i> دیپیلیدیوم کانینوم
۱۱۴	 مورفولوژی
۱۱۵	 سیر تکاملی
۱۱۵	 اپیدمیولوژی
۱۱۵	 تشخیص
۱۱۵	 درمان
۱۱۵	 کنترل و پیشگیری
۱۱۶	 <i>Echinococcus granulosus</i> تیناکینوکوکوس

۱۱۷.....	سیکل زندگی.....
۱۲۰.....	بیماری زایی و علائم بالینی.....
۱۲۱.....	تشخیص.....
۱۲۱.....	درمان.....
۱۲۲.....	اپیدمیولوژی.....
۱۲۲.....	کنترل و پیشگیری / در مورد سگ.....
۱۲۲.....	<i>Echinococcus multilocularis</i> اکینوکوکوس مولتی لوکولاریس.....
۱۲۲.....	مورفولوژی.....
۱۲۲.....	سیکل زندگی.....
۱۲۳.....	بیماری زایی و علائم بالینی.....
۱۲۳.....	تشخیص.....
۱۲۳.....	درمان.....
۱۲۳.....	اپیدمیولوژی.....
۱۲۴.....	تینامولتی سپس.....
۱۲۴.....	سیر تکاملی.....
۱۲۴.....	علائم بالینی.....
۱۲۴.....	تشخیص و درمان.....
۱۲۴.....	<i>Hymenolepis nana</i> هایمنولیس نانا.....
۱۲۴.....	مورفولوژی.....
۱۲۵.....	سیکل زندگی.....
۱۲۵.....	بیماری زایی و علائم بالینی.....
۱۲۶.....	تشخیص.....
۱۲۶.....	درمان.....
۱۲۷.....	<i>Hymenolepis diminuta</i> هایمنولیس دیمینوتا.....
۱۲۷.....	راسته پزودوفیلیده Order: Pseudophyllidea.....
۱۲۷.....	<i>Diphyllobothrium latum</i> دیفلوبوتریوم لاتوم کرم نواری ماهی.....
۱۲۸.....	مورفولوژی.....
۱۲۸.....	چرخه زندگی.....
۱۲۹.....	بیماری زایی و علائم بالینی.....
۱۲۹.....	تشخیص.....

۱۳۹.....	درمان.....
۱۳۰.....	اییدمیولوژی.....
۱۳۰.....	کنترل و پیشگیری.....
۱۳۱.....	اسپارگانوز Sparganosis.....
۱۳۱.....	تشخیص.....
۱۳۱.....	منابع فصل سوم.....

فصل ۴ ترماتودهای انگلی انسان کرم‌های پهن برگی شکل

۱۳۵.....	ترماتودها/فلوک ها Trematodes/Flukes.....
۱۳۷.....	Order Digenea.....
۱۳۸.....	ترماتودی کبدی.....
۱۳۸.....	کرم کبد سوسفند (Fascioliasis).....
۱۳۹.....	سیر تکاملی.....
۱۴۰.....	بیماری زایی و علائم.....
۱۴۱.....	تشخیص.....
۱۴۲.....	درمان.....
۱۴۳.....	اییدمیولوژی.....
۱۴۳.....	فاسیولاژیگاتیکا.....
۱۴۳.....	دیگروسولیازیس Dicrocoeliasis.....
۱۴۴.....	مورفولوژی.....
۱۴۶.....	بیماری زایی و علائم.....
۱۴۶.....	تشخیص.....
۱۴۶.....	درمان.....
۱۴۶.....	کنترل و پیشگیری.....
۱۴۶.....	کرم کبد چینی Clonorchis sinensis.....
۱۴۷.....	مورفولوژی.....
۱۴۸.....	علائم و بیماری زایی.....
۱۴۸.....	تشخیص.....
۱۴۸.....	درمان.....
۱۴۹.....	کنترل و پیشگیری.....
۱۴۹.....	اوپیس تورکیس / اوپیس تورکیس ویورینی.....

۱۴۹.....	مورفولوژی
۱۵۰.....	سیر تکاملی
۱۵۰.....	علائم و بیماری زایی
۱۵۰.....	تشخیص
۱۵۰.....	درمان
۱۵۰.....	کنترل و پیشگیری
۱۵۱.....	Blood Flukes: توماتوهای خونی
۱۵۱.....	Flukes Blood یا Blood Trematod تروماتوهای خونی
۱۵۱.....	Schistosomes شیسستوزوماها
۱۵۱.....	مورفولوژی
۱۵۴.....	سیر تکاملی
۱۵۶.....	بیماری زایی
۱۵۸.....	اپیدمیولوژی
۱۵۹.....	تشخیص
۱۵۹.....	پیشگیری و کنترل
۱۶۰.....	درمان
۱۶۰.....	شیستوزوماهای حیوانی
۱۶۰.....	Schistosoma dermatitis درماتیت شیسستوزومایی
۱۶۰.....	بیماری زایی
۱۶۰.....	ترماتوهای گوارشی و ریوی
۱۶۱.....	<i>Fasciolopsis buski</i>
۱۶۱.....	<i>Heterophyes heterophyes</i>
۱۶۱.....	سیر تکاملی
۱۶۱.....	علائم بالینی
۱۶۱.....	تشخیص
۱۶۱.....	درمان
۱۶۲.....	کنترل و پیشگیری
۱۶۲.....	هتروفیس هتروفیس
۱۶۲.....	سیر تکاملی
۱۶۲.....	بیماری زایی

۱۶۲	درمان
۱۶۲	کنترل و پیشگیری
۱۶۳	سایر ترماتودهای رودهای
۱۶۳	متاگونیموسو کوگاواهی <i>Metagonimus yokogawai</i>
۱۶۳	تروگلوترما سالمین کولا <i>Troglootrema salmincola</i>
۱۶۳	ترماتود ریوی
۱۶۳	پاراگونیموس وسترمانی <i>Paragonimus westermani</i>
۱۶۴	سیر تکاملی
۱۶۴	بیماری زایی
۱۶۴	تشخیص
۱۶۵	پیشگیری
۱۶۵	منابع فصل چهارم

فصل ۵ شاخه خاربرسران

۱۶۹	شاخه خاربرسران <i>phylum Acanthocephala</i>
۱۶۹	سیر تکاملی

فصل ۶ شاخه نماتومورفا

۱۷۵	دسته کرمهای گوردئید <i>Gordid Worms</i>
۱۷۶	انواع کرمهای گوردئیده انگل انسان
۱۷۷	منابع فصل ۶

فصل ۷ ایمنی شناسی عفونت های کرمی

۱۸۱	هدایت سیستم ایمنی میزبان توسط کرم های انگلی
۱۸۲	تحمل (تولرانس) ایمونولوژیک در آلودگی های کرمی انسان
۱۸۴	لمفوسیت های T-reg در عفونت کرمی
۱۸۶	لمفوسیت های B-reg، لمفوسیت های Dendritic و ماکروفاژها در عفونت کرمی
۱۸۸	محافظت در برابر آلرژی، خود ایمنی و رد پیوند آلو گرافت
۱۹۲	برهم کنش بین کرم ها و میکروارگانیسم ها
۱۹۳	کرم ها و هموستاز
۱۹۳	کرم ها و سرطان
۱۹۴	پاسخ های اپی تلیال

۱۹۶	واکسن‌های کرمی.....
۱۹۶	نتیجه‌گیری.....
۱۹۶	چه مواردی را نمی‌شناسیم؟.....
۱۹۹	منابعی جهت مطالعه.....
۲۰۷	واژه‌یاب.....

www.ketab.ir

به نام خداوند حکیم

مقدمه مؤلف:

انگل‌ها هم به لحاظ قدمت و هم از حیث تنوع به مراتب از انسان برترند. آن‌ها تجارب میلیون‌ها سال استفاده فریبنده از میزبانان را با خود دارند. نحوه تعامل و رفتار انگل‌ها با میزبان هنوز هم برای انسان جالب و آموزنده است. اینکه جاننداری بتواند به هر طریقی جاندار بزرگتری را علی‌رغم میل خودش به تحمل میهمانی ناخوانده راضی کرده سال‌ها در بدن او زندگی کرد و در همه چیز او شریک شد و در عوض این میزبانی به او گاه صدمه و آسیب رساند، چنین جاندارانی با نام انگل (Parasite) موضوع علم انگل‌شناسی هستند. پس شناختن انگل‌ها هم جالب است و هم نیاز به دقت و حوصله دارد.

در بین انگل‌ها، کرم‌ها به دلیل اندازه درشت‌تر و قابلیت دیده شدن، توجه بیشتری را جلب نموده‌اند. روزگاری نه چندان دور احتمال قریب به یقین، کسی بدون کرم انگلی پیدا نمی‌شد، هر چند هنوز هم آلودگی‌هایی که من می‌بینم چون تریشینوز، هیداتیدوز و فیلاریوز از معضلات عمده بهداشت و درمان بسیاری از جوامع انسانی است. توجهی که اخیراً به انگل‌ها بویژه کرم‌های انگلی از جنبه ایمونوپارازیتولوژی و صحت تنظیم‌کنندگی سیستم ایمنی انسان می‌شود، مجدداً اهمیت آن‌ها را در پزشکی، به‌تازگی مطرح نموده است. امیدهای زیادی به استفاده از انگل‌ها در راستای کشف و کاربرد روش‌های نوین درمانی علیه بیماری‌های التهابی با ریشه خود ایمنی همچون کرون، سلیاک، آرتروز و آلرژی بسته شده است، لذا انگل‌ها و بویژه کرم‌ها را نباید مباحثی قدیمی و تاریخ گذشته دانست، بلکه کاربردهای جدید، مباحث جدید و سؤالات جدید مثل خود آن‌ها با انسان خواهند بود.

انگل‌ها فراوانند و منابع انگل‌شناسی فراوان‌تر. در واقع مشن امروز از مطالعه، کمبود متون علمی نیست، بلکه برعکس کثرت و تنوع آن است که اغلب رهروان جوان علمی را در مقابل مشکل انتخاب منبعی متناسب با سطح آگاهی خود از این علم و در عین حال مقدار وقتی که می‌توانند به آن اختصاص دهند و اصولاً هدفی را که از مطالعه آن دارند، قرار می‌دهد. انصاف باید داد که انتخاب گزینه مناسب برای مبتدی یک علم، کار مشکلی است و یکی از علل احساس ضرورت تألیف کتاب حاضر از طرف مؤلف نیز دقیقاً رفع این مشکل و تدارک کتابی است که در عین کامل بودن، سادگی، روانی، اختصار و هدف از مطالعه آن، ملحوظ شده، یار و یاور دانشجویان گرامی و اهل مطالعه باشد. با این رویکرد، کتاب پیش رو فراهم آمده که

محتوی مطالب اصلی و اساسی است و از پرداختن به جزئیات تخصصی و زوایدی که موجب قطور شدن کم فایده کتاب می‌گردد، احتراز شده. در واقع یک مرور سریع است و به همین دلیل کلیت کتاب در دو جلد مجزا (جلد ۱: تک یاخته‌شناسی پزشکی و جلد ۲: کرم‌شناسی پزشکی) به چاپ رسیده است. هر جا ضرورت ایجاد کرده تصاویر و جداولی در متن آورده شده و در محل لازم به آن استناد شده است. در پایان چند منبع معتبر و مفید برای مراجعه و مطالعه بیشتر و همچنین واژه‌یابی جهت یافتن سریع واژه‌های مختلف در متن کتاب براساس فهرست الفبایی آورده شده است.

از محضر ربوبی برای اعطاء این توفیق، از خانواده بزرگوارم به خاطر صبر و حوصله و کمک معنوی، از دکتر تاپ و تکتیر بارید به خاطر تایپ و صفحه‌آرایی و از انتشارات مانی به خاطر قبول زحمت چاپ این کتاب تشکر می‌کنم.

امیدوارم خوانندگان بی‌نیاز و اهل نظر این بنده را از راهنمایی‌ها و پیشنهادات ارزنده خود در جهت افزایش هر چه بیشتر غنا و رفع عیوب احتمالی این کتاب در چاپ‌های آتی بهره‌مند فرمایند.

با تشکر

دکتر عباسعلی اسکندریان - انتشار انگل‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان